

Marks kommun
markskommun@mark.se

Statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens (ÖP) aktualitet

Inledning

Inför kommunens arbete med att ta fram en planeringsstrategi har Länsstyrelsen ställt samman ett underlag med statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Underlaget lämnas med stöd av 3 kap. 26 § plan- och bygglagen (PBL).

Enligt 3 kap. 26 § PBL ska Länsstyrelsen i ett underlag till kommunen redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget ska Länsstyrelsen ange hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen och om Länsstyrelsens granskningsyttrande i någon del inte längre gäller.

Kommunens gällande översiktsplan

Marks kommun antog sin översiktsplan den 20 april 2017. Till översiktsplanen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat 30 september 2016.

Översiktsplanen gäller tillsammans med följande ändringar:

- Översiktsplan för Marks kommun delen Fotskäls samhälle, antagen 1991-06-25. Till ändringen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat 18 mars 1991.
- Björketorp, fördjupad del av översiktsplan 90 för Mark, antagen 28 mars 1995. Till ändringen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat 26 oktober 1994.
- Centralorten Kinna i Marks kommun, datum för antagande saknas. Till ändringen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat 13 september 1989, kompletterat 12 februari 1990. På sin hemsida anger kommunen att denna plan har omarbetats och en ny plan har antagits (FÖP Kinna Skene Örby).
- FÖP Kinna Skene Örby, fördjupning av översiktsplan för Marks kommun, antagen 21 september 2010. Till ändringen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat 19 oktober 2009.
- Hyssna, fördjupad del av översiktsplan 90 för Mark, antagen 17 december 1996. Till ändringen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat 14 augusti 1996.

- Fritsla, fördjupad del av översiktsplan 90 för Mark, antagen 25 februari 1992 samt 28 mars 1995. Till ändringen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat 26 november 1991.
- Horred, fördjupad del av översiktsplanen för Marks kommun, antagen 29 januari 1991. Till ändringen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat 30 november 1990.
- Översiktsplan för Marks kommun, delen Öxabäcks samhälle, antagen 25 juni 1991. Till ändringen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat 18 mars 1991.
- Översiktsplan för Marks kommun, delen Torestorps samhälle, antagen 25 juni 1991. Till ändringen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat 18 mars 1991.
- Sättila, fördjupning av översiktsplan för Marks kommun, antagen 21 oktober 2003. Till ändringen hör Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat 9 januari 2003.

Efter utgången av år 2025 kommer översiktsplaner som antagits före den 1 januari 2004 att upphöra att gälla. Detta gäller även för ändringar av översiktsplanen för en viss del av kommunens yta som har antagits före detta datum. Länsstyrelsen har därför inte bedömt aktualiteten i granskningsyttrandena över ändringar av översiktsplanen som antagits före år 2004.

Bedömning av granskningsyttrandenas aktualitet

Länsstyrelsen bedömer, mot bakgrund av då gällande lagstiftning och förutsättningar, att granskningsyttrandena över kommunens översiktsplan och ändringar av denna är fortsatt aktuella enligt följande:

I granskningsyttrandet över översiktsplanen hade Länsstyrelsen synpunkter på bland annat hanteringen av riksintressen, miljökvalitetsnormer för vatten, LIS-områden, mellankommunala frågor och geotekniska säkerhetsfrågor. Kommunen har gjort kompletteringar i översiktsplanen som antogs och har därmed tillgodosett dessa synpunkter:

- Vad gäller riksintresse för kommunikationer så lyfter kommunen väg 156 i samband med en redogörelse av områden av riksintresse för kommunikation. Länsstyrelsen anser att väg 156 inte är av nationellt intresse eller bör ingå i riksintressenätet. I planen som antogs är detta justerat.
- Vad gäller miljökvalitetsnormer för vatten enligt 5 kap. MB behöver beskrivningar av hur planförslaget påverkar status och MKN för vattenförekomster utvecklas, inte minst för föreslagna områden för LIS.
  - Dessa synpunkter gäller inte längre för område 7B, 7D och 8A som togs bort i planen som antogs.
  - Planering och disposition inom områdena behöver utredas med hänsyn till MKN ekologisk status för vatten. I planen som antogs har komplettering om detta gjorts.

- Angående LIS bedömde Länsstyrelsen
  - bland andra område 07D (Smälteryd) och 07B (Blåsås), 08A (Dyrenäs) som olämpliga, då dessa ligger inom riksintresseområden. I planen som antogs togs dessa bort.
  - Vid område 05B (Hyssna) ansåg Länsstyrelsen att gränsen för LIS-området ska ligga minst 50 meter från Surtans strandlinje för att minska påverkan på känsliga miljöer av riksintresse. Detta justerades i planen som antogs.
- För mellankommunala frågor efterfrågade Länsstyrelsen en redogörelse för problematik gällande grundvattenförekomster och/eller vattenskyddsområden som direkt, eller indirekt, berör andra kommuner. Planen som antogs kompletterades angående mellankommunala vattenfrågor.
- Länsstyrelsen efterfrågade också att översiktsplanen omfattar en redogörelse för hur planen samordnas och samverkar med arbetet med åtgärderna i lokala åtgärdsprogram för vatten. I planen som antogs lyfte kommunen enligt utställningsutlåtandet fram tydligare tillsyn av enskilda avlopp, kommunala reningsverk och att tillsyn av verksamheter drivs så att miljökvalitetsnormer för vatten klaras.
- Vad gäller risken för olyckor, översvämning och erosion konstaterade Länsstyrelsen att
  - den översiktliga stabilitetskarteringen enbart hanterar områden som var bebyggda vid tillfället för karteringen vilket kan innebära att det finns fler områden där risk för ras och skred föreligger. Kommunen kompletterade planen som antogs med information om att underlaget baseras på de dåvarande bebyggda miljön och att risk för ras och skred kan förekomma i fler områden. I kommunens webbkarta markerades också samtliga områden där detaljerade geotekniska utredningar gjorts.
  - planen behövde bli tydligare med att det i samband med detaljplanering alltid ska utföras bedömning av ras, skred och erosion. Kommunen förtydligade i planen som antogs.

I övrigt bedöms granskningsyttrandet som fortsatt aktuellt.

I granskningsyttrandet över FÖP Kinna Skene Örby, fördjupning av översiktsplan för Marks kommun, konstaterade Länsstyrelsen att avsnittet Regler och rekommendationer med strategi för områden med bedömda skredrisker bör kompletteras i likhet med områden med risker för översvämning och höga vattenstånd. Enligt utställningsutlåtandet kompletterade kommunen kring skredrisker i avsnittet regler och rekommendationer i planen som antogs.

Lagändringar

Nedan redovisas lagändringar av betydelse för den översiktliga planeringen som skett sedan Marks kommun antog sin översiktsplan. Med hjälp av lagrummet.se går det att få en fullständig redovisning av ändringar sedan en lag publicerades för första gången. Där går det också att hitta varje enskild ändring med information om ikraftträdande, övergångsbestämmelser och vilka förarbetena är.

Plan- och bygglagen

Ändringar i PBL som rör den översiktliga planeringen:

- I januari 2018 infördes ett nytt 6 kap. - Miljöbedömningar - i miljöbalken vilket förändrade kraven på innehållet i översiktsplanen och arbetet med att ta fram planen. Se [SFS 2017:965](#).
- I augusti 2018 infördes nya krav på översiktsplanens innehåll vad gäller kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra. Se [SFS 2018:1370](#). Länsstyrelsen har tagit fram ett metodstöd för hur kommunerna kan hantera frågan i översiktsplaneringen.
- I april 2020 infördes flera ändringar i 3 kap. - Översiktsplan - PBL med syftet att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell. Det införs nya bestämmelser om när hela eller delar av översiktsplanen ska anses vara aktuell och upphör att gälla. Kommunen ska i princip anta en planeringsstrategi i början av varje mandatperiod. Vidare fick regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter för att ta fram en digital standard för utformning av översiktsplaner, regionplaner och områdesbestämmelser. Se [SFS 2020:76](#).

Miljöbalken (1998:808)

I januari 2018 infördes ett nytt 6 kap. - Miljöbedömningar - i miljöbalken vilket exempelvis innebär nya och ändrade ord och uttryck för att tydliggöra processer om miljöbedömning. Se [SFS 2017:955](#).

Lag (2000:1383) om kommunens bostadsförsörjningsansvar

I januari 2014 trädde omfattande ändringar av lagen i kraft. Bland anges att de riktlinjer som kommunerna ska ta fram för bostadsförsörjningen ska vara vägledande vid tillämpningen av kravet i 3 kap. PBL om att kommunen i översiktsplanen ska redovisa hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. Se [SFS 2013:866](#).

Kommunen ska anta riktlinjer för bostadsförsörjningen varje mandatperiod. Det har inte gjorts i Marks kommun. Kommunens senaste riktlinjer för bostadsförsörjningen antogs år 2017. Det är angeläget att kommunen tar fram nya riktlinjer för bostadsförsörjningen utifrån kraven i den nuvarande lagstiftningen.

Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

I januari 2020 blev barnkonvention svensk lag. Detta förstärker barnrätten vid tillämpningen av andra lagar, exempelvis PBL. Barns intressen ingår i princip i alla de intressen som anges i 2 kap. PBL och även i en del andra bestämmelser i PBL uttrycks barns intressen. Se [SFS 2018:1197](#).

Nya underlag gällande statliga och mellankommunala intressen

På [ÖP-portalen](#) har Länsstyrelsen samlat råd och tips för översiktlig planering. ÖP-portalen kompletterar [PBL Kunskapsbanken](#), som tillhandahålls av Boverket. Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen särskilt tar del av den del på ÖP-portalen som samlats under rubriken *Underlag av betydelse för översiktsplanens aktualitet*. Där lämnar Länsstyrelsen uppgifter om statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet.

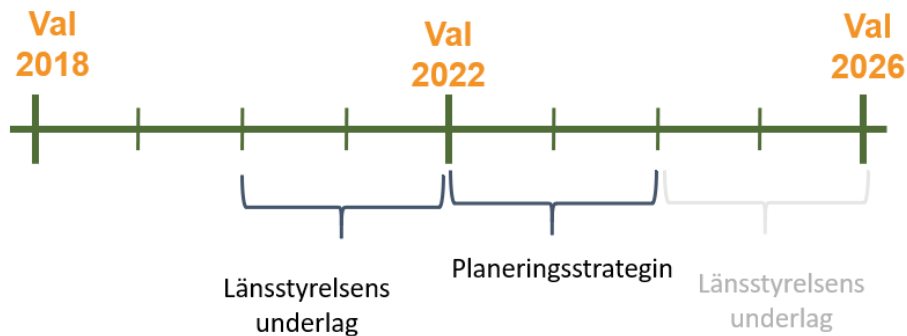
För en komplett förteckning över planeringsunderlag hänvisar Länsstyrelsen till [Planeringskatalogen.se](#). Planeringskatalogen är länsstyrelsernas tjänst som förmedlar länsstyrelsernas och andra statliga myndigheters planeringsunderlag. Dessa kan både bestå av geodata, publikationer av olika slag samt webbsidor. Planeringskatalogen uppdateras löpande i avstämning med berörda statliga myndigheter. De underlag som finns där utgör det planeringsunderlag som de statliga myndigheterna vill förmedla till den fysiska planeringen. Med hjälp av tjänsten kan kommunen söka planeringsunderlag utifrån olika avgränsningar såsom kommun, ämne, datum, myndighet eller fritext.

För att underlätta för kommunen har Länsstyrelsen också förberett en förteckning över nya och reviderade planeringsunderlag som berör statliga och mellankommunala intressen i Marks kommun.¹ Underlaget är hämtat från Planeringskatalogen och omfattar sådant planeringsunderlag som tillkommit sedan 26 september 2014, då Länsstyrelsen skrev ett samrådsyttrande över kommunens förslag till ny översiktsplan. Med stöd av förteckningen kan kommunen ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet, kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen och för att bedöma i vilken utsträckning planen är aktuell i förhållande till kraven i 3 kap. 3§, 4§ andra stycket 1 och 2 samt 5§ i PBL. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att det kan finnas särskilda kommentarer kring vissa av underlagen i förteckningen.

Vänligen notera att förteckningen är som mest aktuell i nära anslutning till datumet för uttaget. Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen gör ett eget uttag från Planeringskatalogen om kommunen avser att ta fram sin planeringsstrategi vid ett tillfälle längre fram i tiden.

---

¹ Datum för uttag av förteckningen är 2022-03-07. Se bifogad excel-fil.

Övrigt

Länsstyrelsen diskuterar gärna innehållet detta underlag tillsammans med kommunen i samband med att kommunen tar fram sin planeringsstrategi.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av funktionschefen och länsarkitekten Andreas Lidholm med planhandläggaren Elisabet Ebeling som föredragande.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

Excel-fil, utdrag från Planeringskatalogen